

Peittoonkorven jätehuoltoalueen laajennus

ympäristövaikutusten arviointiohjelma



ympäristövaikutusten arviointiohjelma

SISÄLTÖ

1. JOHDANTO	3	6. HANKKEEN EDELLYTTÄMÄT SUUNNITELMAT JA LUVAT	13
2. HANKKEESTA VASTAAVA	4	6.1 Ympäristövaikutusten arviointi	13
3. HANKKEEN JA SEN VAIHTOEHTOJEN KUVAUS	5	6.2 Kaavoitus	13
3.1 Hanke ja rajaukset	5	6.3 Toimenpideluvat	13
3.2 Tavoitteet	5	6.4 Ympäristölupa	13
3.3 Hankevaihtoehdot	5	6.5 Suunnitelmat	13
3.4 Toimintojen kuvaus	5	7. ARVIOINTIMENETTELYN JA OSALLISTUMISEN JÄRJESTÄMINEN	14
3.4.1 Vastaanotettava jäte	5	8. ARVIO YVA-MENETTELYN AIKATAULUSTA	15
3.4.2 Loppusijoitusalue	7	9. LÄHTEITÄ	16
3.4.3 Pohjaeristyksen periaateratkaisut	7	YHTEYSTIEDOT	16
3.4.4 Vesien keräily ja käsittely	7		
3.5 Suunnittelutilanne ja toteutusaikataulu	7		
3.6 Liittyminen muihin hankkeisiin ja suunnitelmiin	7		
4. ALUEEN YMPÄRISTÖN NYKYTILAN YLEISKUVAUS	8		
4.1 Sijainti ja maankäyttö	8		
4.2 Kaavoitus- ja suojelutilanne	8		
4.2.1 Seutu- ja maakuntakaava	8		
4.2.2 Yleiskaava	8		
4.2.3 Asemakaava	8		
4.2.4 Suojelutilanne	8		
4.3 Maa- ja kallioperä	8		
4.4 Pohja- ja pintavedet	8		
4.5 Luonto ja maisema	9		
4.6 Kulttuuriperintö	9		
4.7 Liikenne ja melu	9		
4.8 Ilmanlaatu	9		
5. ARVIOITAVAT YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET	10		
5.1 Arviointitehtävä	10		
5.2 Arvioitavat ympäristövaikutukset	10		
5.3 Vaikutusalueen rajaus	10		
5.4 Olemassa olevat ja suunnitellut selvitykset	10		
5.4.1 Vaikutukset ihmisen terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen	10		
5.4.2 Liikenne	10		
5.4.3 Melu	10		
5.4.4 Pölyäminen	11		
5.4.5 Luonto	11		
5.4.6 Pohjavedet ja pintavedet	11		
5.4.7 Vaikutukset maankäyttöön ja maisemaan	11		
5.4.8 Vaikutukset luonnonvarojen hyödyntämiseen	11		
5.4.9 Arvio ympäristöriskeistä	11		
5.4.10 Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset	11		
5.5 Epävarmuustekijät ja oletukset	11		
5.6 Haitallisten vaikutusten vähentämiskeinot	11		
5.7 Vaikutusten seuranta	11		

1. JOHDANTO

Tarve ja tarkoitus

Hankkeena ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkastellaan Peittoonkorven jätehuoltoalueen laajennusta. Stena Metalli Oy:llä on Porissa Peittoon alueella sijaitseva kaatopaikka, jota käytetään nykyisin kierrätyskelvottomien materiaali-jakeiden sijoittamiseen. Kaatopaikalle toimitetaan materiaalia ennen kaikkea yhtiön omalta Tahkoluodon kierrätyslaitokselta. Kaatopaikka on luokiteltu tavanomaisen ja pysyvän jätteen kaatopaikaksi, jonne saa sijoittaa metallien murskaustoiminnasta tulevia kaatopaikkakelpoisia jätteitä. Tällä hetkellä kierrätykseen kelpaamattoman materiaalin sijoittaminen Peittoon kaltaiselle erikoiskaatopaikalle mahdollistaa näiden jakeiden myöhemmin tapahtuvan jalostamisen tekniikan kehittyessä.

Nykyisin käytössä olevalla kaatopaikalla on tällä hetkellä tilaa jäljellä noin 70 000 m³ jätetäytölle. Laajennusalue tarvitaan käyttöön vuonna 2010. Laajennusalueelle haetaan lupaa toimia kaatopaikkana.

Arviointimenettely

Tämä *arviointiohjelma* on ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukainen suunnitelma Stena Metalli Oy:n Peittoonkorven jätehuoltoalueen laajennuksen vaikutusten arvioimiseksi tarvittavista selvityksistä ja arviointimenettelyn järjestämisestä. Arviointiohjelma on julkisesti nähtävillä. Siihen voivat ottaa kantaa Porin seudulla sekä yksityiset kuntalaiset, yritykset että järjestöt. Eri viranomaisilta pyydetään lausunnot ohjelmasta.

Lounais-Suomen ympäristökeskus toimii YVA-menettelyssä yhteysviranomaisena. Se tulee antamaan lausuntonsa arviointiohjelmasta. Varsinainen arviointityö tehdään arviointiohjelman ja lausunnon mukaisesti ja sen tulokset kootaan ympäristövaikutusten *arviointiselostukseen*. Arviointiselostus sekä yhteysviranomaisen lausunto ja siihen sisältyvä yhteenveto annetuista lausunnoista ja mielipiteistä ovat liitteinä hankkeen toteuttamisen edellyttämässä ympäristölupahakemuksessa.

Ympäristövaikutusten arvioinnin tavoitteena on tuoda tietoa ympäristövaikutuksista suunnitteluun ja päätöksentekoon sekä lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia. Arviointi on myös edellytys sille, että hankkeelle voidaan myöntää ympäristölupa.

2. HANKKEESTA VASTAAVA

Hankkeesta vastaava on Stena Metall Oy. Stena Metall Oy kuuluu ruotsalaiseen Stena Metall AB -konserniin. Konsernin palveluksessa on noin 3 400 henkilöä ja sen liikevaihto on 2,8 miljardia euroa. (www.stenametall.com ja www.stenarecycling.se)

Stena Metall Oy on yksi Suomen johtavista kierrätyksen erikoistuneista yrityksistä. Toiminta perustuu Suomessa 14 alueelliseen palveluysikköön, 2 prosessilaitokseen sekä erilaisten kierrätyspalvelujen tuottamiseen sopimusperusteisesti. Yhtiön yhteistyökumppanit toimivat mm. tuottajanvastuujärjestelmien vastaanottopisteinä. Stena Metall Oy:llä on noin 120 työntekijää Suomessa (www.stenametalli.fi).

Stena Metall Oy tuottaa teollisuuden, kaupan ja yhteiskunnan tarvitsemia kierrätyspalveluja. Se tuottaa kierrätysraaka-aineista teollisuuden tarvitsemia raaka-aineita, joiden avulla korvataan merkittäviä määriä neitseellisiä materiaaleja. Esimerkiksi uusiin tuotteisiin käytetyistä metalleista n. 50 % tuotetaan kierrätyksen kautta.

Stenan palvelupistejärjestelmä on koko Suomen kattava. Järjestelmän kautta kerätään ja kuljetetaan kierrätysprosesseissa jalostettavat raaka-aineet prosessilaitoksille. Kuljetukset hoidetaan kuorma-autoilla ja junalla.

Merkittävin laitoksista on Porin Tahkoluodossa toimiva murskainlaitos. Laitos murskaa monia eri materiaaleja sisältävän syötteen teollisesti eroteltavaksi murskeeksi. Murskainta seuraavat erotteluvaiheet tuottavat metalliteollisuuden käyttämiä metallirikasteita kuten: teräsmursketta, alumiinia, ruostumaton terästä, kuparia, sinkkiä ym. metalleja. Laitos erottelee myös ei-metalliset jakeet, joiden soveltuvuutta tutkitaan mm. energiantuotannon polttoaineiksi. Jäteperäisten materiaalien energiahöyrykäyttö on laajenemassa Suomessa ja nykyisin loppusijoitukseen menevää materiaalia tullaan huomattavassa mitassa käyttämään myös energiantuotannossa.

Jalostettujen raaka-aineiden kuljetukset hoidetaan junalla, laivoilla ja autokuljetuksina.

Merkittävä osa Tahkoluodon kierrätyslaitosta on Peittoon alueella sijaitseva kaatopaikka. Sitä käytetään nykyisin kierrätyskelvottomien materiaali-jakeiden sijoittamiseen. Laitoksella jalostettavasta materiaalista n. 20 % ei sovellu tällä hetkellä käytettäväksi raaka-aineina tai energiahöyrykäyttöön. Sijoittaminen Peittoon kaltaiselle erikoiskaatopaikalle mahdollistaa näiden jakeiden myöhemmin tapahtuvan jalostamisen tekniikan kehittyessä. Peittooseen sijoitettavat materiaalit ovat muoveja, kumia, puuta, tekstiilejä, kivennäisperäisiä hie-noaineita jne.

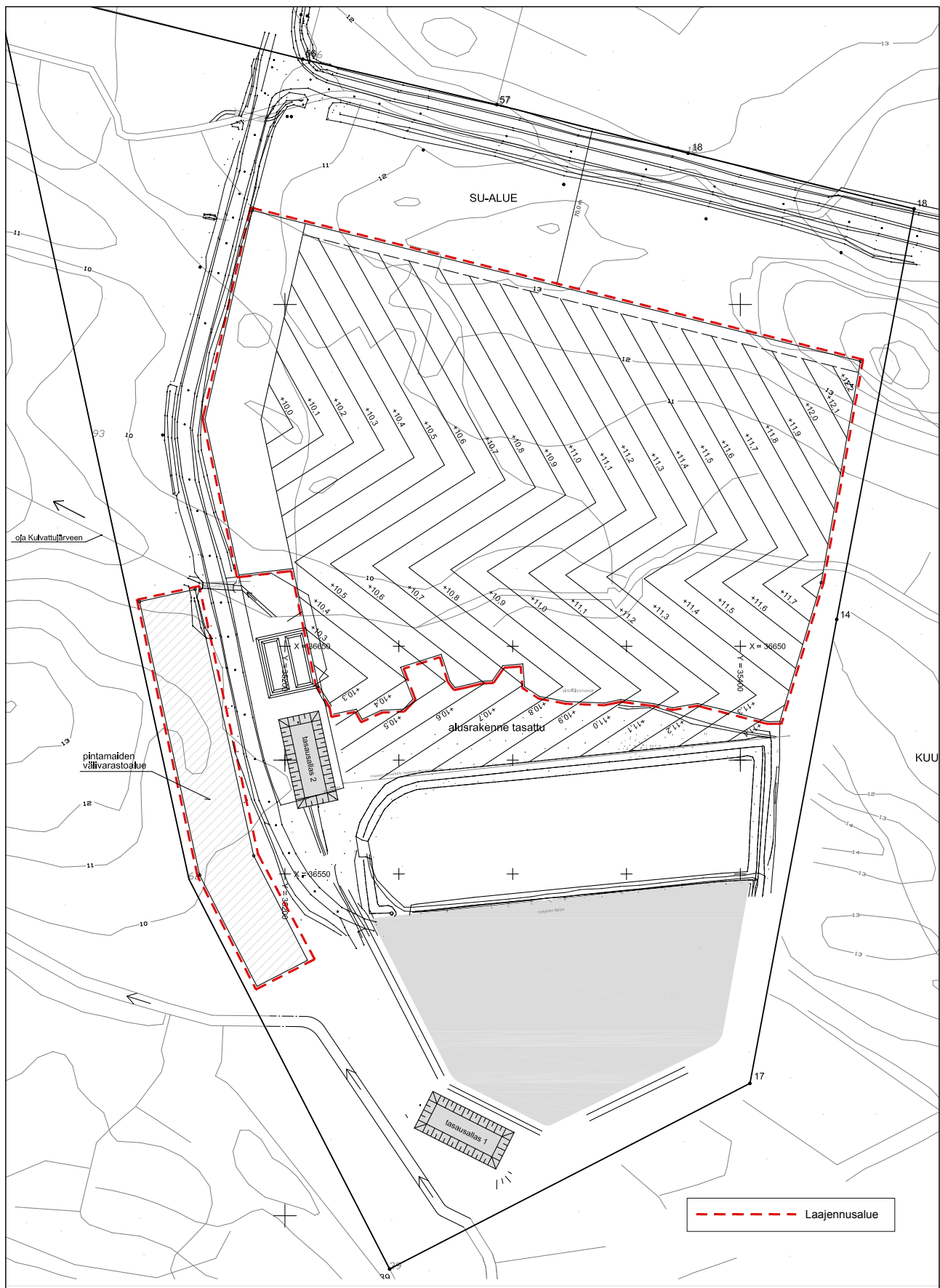
Tahkoluodossa käsitellään merkittäviä määriä Suomessa käytön jälkeen käsiteltävistä tuottajanvastuun alaisista tuotteista kuten autot, elektroniikka- ja sähkölaitteet, pakkaukset jne.

Kierrätysraaka-aineet ovat kasvava resurssi niin materiaalina kuin energianakin. Raaka-ainekäytöllä on merkittäviä vaikutuksia mm. hiilidioksidipäästöjen vähentäjänä, koska useimpien metallien valmistus kierrätyksen kautta säästää

valmistukseen käytettyä energiaa 65 – 95 %. Lisäksi lähitu-levaisuudessa yhä suurempia määriä palavia jakeita tullaan tuotteistamaan energiantuotannon polttoaineiksi. Näillä on vaikutuksia sekä vaatimuksiin, joita Suomelle on asetettu hiilidioksidin päästötavoitteiden saavuttamiseksi kuin myös kauppataaseellemme niiden vähentäessä tarve ostaa hiiltä ja öljyä ulkomailta.

Kierrätys on myös merkittävä työllistäjä sen vaikutusten ulottuessa prosessilaitoksilta aina maan kattavaan vastaanottojärjestelmään. Kierrätystoiminta tuottaa myös merkittävää osaamis- ja innovaatiopääomaa Suomeen. Stena Metall Oy rekrytoi koko ajan teknisen ja kaupallisen koulutuksen saaneita henkilöitä trainee-ohjelmiinsa koulutettavaksi kierrätysammattilaisiksi.

Stena Metall Oy on Suomessa alansa ensimmäinen yritys, jolle on myönnetty ISO 14001 ympäristöhallintajärjestelmän ja OHSAS 18001 työterveys- ja työturvallisuusjohtamisjärjestelmän sertifikaatit. Tytäryhtiön Stena Technoworld Oy:n toimiala on elektroniikkakierrätys (lisätietoja www.stenatechnoworld.fi).



■ Kuva 3.2 Tutkittava laajennusalue.

3.4.2 Loppusijoitusalue

Loppusijoitusalueen sijoittuminen on esitetty kartalla kuvassa 3.2. Laajennusalueelle suunnitellun kaatopaikan koko on 5 ha. Laajennusaluetta suunnitellaan täytettävän ja peitettävän noin hehtaari kerrallaan.

Laajennusalue rajautuu etelässä Stena Metalli Oy:n vuonna 2003 käyttöönotettuun kaatopaikka-alueeseen. Pohjoisessa alue rajoittuu rakennettuun tiehen, jonka toisella puolella on Ekokem-Palvelu Oy:n jätteenkäsittelyalue. Länsipuolella alue rajoittuu Kuusakoski Oy:n Marinkorven kaatopaikkavaraukseen.

3.4.3 Pohjaeristysten periaateratkaisut

Laajennusalueen pohjaeristys tehdään valtioneuvoston kaatopaikkapäätöksessä VNP 861/1997 (muutos 1049/1999) ongelmajätteen kaatopaikalle asetetut vaatimukset täyttävänä. Pohjaeristys muodostuu kahdesta osasta, alusrakenteesta ja varsinaisesta pohjaerityksestä.

Alusrakenteeseen kuuluvat taulukon 3.2 kerrokset 1 ja 2. Kantava kerros tehdään kalliomurskeesta muotoillun pohjamaan päälle. Kerroksen yläpinta kiilataan hienommalla kalliomurskeella. Kantava kerros katkaisee kapillaarisen veden nousun tiivistyskerrokseen.

Varsinainen pohjaeristys voidaan toteuttaa eri vaihtoehtoisina rakenteina. Peittoonkorven laajennuksessa varsin käytökelpoinen rakenne on esitetty taulukossa 3.2. Rakennettava tiivistyskerros tehdään välipäätystä moreenista, johon sekoitetaan bentoniittia. Bentoniitti on luonnon savea, joka mineraalikoostumuksensa johdosta paisuu veden vaikutuksesta ja täyttää moreenin tyhjätilan. Bentoniittisäys pienentää kerroksen vedenläpäisevyyttä. Pohjaeristysten vesieristyskerros muodostuu kahdesta vesitiiviistä asfalttikerroksesta. Kuivatuskerroksen tehtävänä on johtaa nopeasti jätetäytön läpi suotautuva vesi tasausaltaseen ja edelleen käsittelyyn.

3.4.4 Vesien keräily ja käsittely

Nykyisellä kaatopaikalla muodostuvat suotovedet kerätään kuivatuskerroksen avulla yhteen ja johdetaan tasausaltaseen. Tasausaltaasta vedet pumpataan laskeutusaltaseen, jossa suotovesien kiintoaines laskeutuu. Laskeutusaltaasta vedet pumpataan turvesuotimelle, joka pidättää liukoisia haitta-aineita. Vesien käsittely myös laajennusalueen osalta voi olla samaan tekniikkaan perustuva ratkaisu. Arvioinnin aikana voidaan huomioida myös muita tehokkaita veden käsittelyvaihtoehtoja.

3.5 Suunnittelutilanne ja toteutusaikataulu

Stena Metalli Oy:n Peittoonkorven jätehuoltoalueen laajennuksen suunnittelu on meneillään samaan aikaan YVA-menettelyn kanssa. Suunnittelu-, YVA- ja lupa-asiat valmistellaan siten, että alueen täyttöä voidaan jatkaa keskeytymättä. Jätehuoltoalueen laajennuksen käyttöönotto ajoittuu vuoteen 2010.

3.6 Liittyminen muihin hankkeisiin ja suunnitelmiin

Suunniteltu jätehuoltoalueen laajennus liittyy Stena Metalli Oy:n Tahkoluodossa toimivan metallin murskauslaitoksen toimintaan. Laitos murskaa monia eri materiaaleja sisältävän syöteen teollisesti eroteltavaksi murskeeksi. Murskauslaitoksella syntyvä kierrätykseen nykyisin kelpaamaton jäte läjitetään Peittoonkorven kaatopaikalle.

Kaavoitus

Peittoon osayleiskaavan laajennus ja tarkistus on kirjattu Porin kaupungin kaavoituskatsaukseen 2008-2010. Osayleiskaavan tarkistuksella ja laajennuksella ratkaistaan maankäyttö nykyisen kaava-alueen ja maantien 272 välissä sekä ratkaistaan Peittoon yritystoiminnan edellyttämät muutostarpeet. Peittoon osayleiskaavan muutos ja laajennus on käynnistynyt. Kaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on julkaistu 7.4.2008.

■ Taulukko 3.2 Pohjaeristysten periaateratkaisut.

Nro	Rakenne	Materiaali	Mitta
1	Kantava kerros	KaM 0-150	Paksuus tiivistettynä 30 cm
2	Kiilaus- ja profilointikerros	KaM 0-35	Paksuus 5-10 cm
3	Rakennettava tiivistyskerros	bentoniittimaa	Paksuus tiivistettynä 1 m
4	Alempi asfalttikerros	ABT	Paksuus 6 cm
5	Ylempi asfalttikerros	ABT	Paksuus 5 cm
6	Kuivatuskerros	eri materiaalivaihtoehtoja	Paksuus 0,5 m

4. ALUEEN YMPÄRISTÖN NYKYTILAN YLEISKUVAUS

Seuraavassa kuvataan yleispiirteisesti arvioitavan sijoitusalueen ympäristön nykytilaa, suunniteltua maankäyttöä ja lähiympäristön huomioitavia kohteita. Tarkempi selvitys tehdään vaikutusten arviointia varten ja julkaistaan arviointiselostuksessa. Tämän yleiskuvauksen tehtävänä on ohjata vaikutusten arviointia tärkeisiin asioihin.

4.1 Sijainti ja maankäyttö

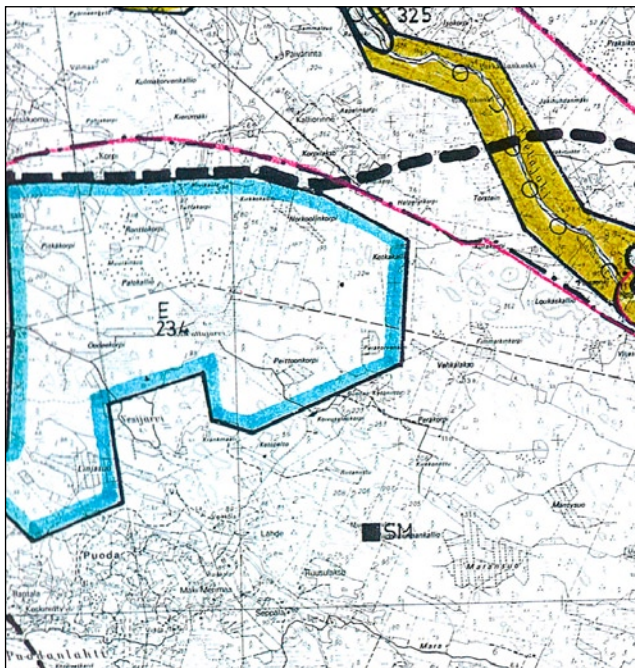
Peittoonkorven kaatopaikka sijoittuu Porin kaupungin Kellahden kylään. Alue on varattu teollisuusjätteen varastointiin sekä allas- ja huoltotoimintaan. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat noin kilometrin etäisyydellä Stena Metalli Oy:n läjitysalueen lounaispuolella.

Kellahden alueella toimivat Stena Metalli Oy:n lisäksi seuraavat yritykset: Fortum Power and Heat Oy, PVO-Lämpövoima Oy, Kemira Pigments Oy sekä Ekokem-Palvelu Oy. Fortum Power and Heat Oy:llä ja PVO-Lämpövoima Oy:llä on käytössä yhteinen tuhkan läjitysalue, Kemira Pigments Oy:llä läjitysalue mm. kipsisakalle ja Ekokem-Palvelu Oy:llä on alueella teollisuusjätteen käsittelykeskus ja läjitysalue.

4.2 Kaavoitus- ja suojelutilanne

4.2.1 Seutu- ja maakuntakaava

Suunnittelualueella ei ole voimassa olevaa maakuntakaavaa. Satakunnan maakuntakaavaa on valmisteltavana Satakuntaliitossa. Tavoitteena on saada maakuntakaavaluonnos vuonna 2008.



Kuva 4.1 Ote seutukaavasta.

Suunnittelualueella on voimassa Satakunnan seutukaava 5, joka on vahvistettu Ympäristöministeriössä 11.1.1999.

Suunnittelualue sijoittuu seutukaavassa erityistoimintojen alueelle (E). Merkinnällä on osoitettu alueita, joilla on tietty erityiskäyttötarkoitus ja joilla liikkuminen on yleensä rajoitettua. Suunnittelualue sijoittuu kohteen E-234, Ahlaisten läjitysalue, alueelle.

4.2.2 Yleiskaava

Suunnittelualueella on voimassa Alakylä-Kellahden yleiskaava. Osayleiskaavan tarkistus on hyväksytty vuonna 1996. Suunnittelualue sijoittuu erityisalueelle (E-1). Alue on tarkoitettu teollisuusjätteen läjitykseen, hyötykäyttötoimintaan ja siihen liittyviä toimintoja varten.

Peittoon osayleiskaavan muutos ja laajennus on käynnistynyt. Kaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on julkaistu 7.4.2008. Suunnittelun tavoitteena on muuttaa kaava vastaamaan paremmin nykyisiä olosuhteita ja uusia käyttötarpeita. Ensisijalla ovat nykyisten toimijoiden kehittämis- ja yhteistyötarpeet.

4.2.3 Asemakaava

Suunnittelualueella ei ole asemakaavaa.

4.2.4 Suojelutilanne

Suunnittelualueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse suojelualueita. Suunnittelualueesta noin kahden kilometrin etäisyydellä pohjoisessa sijaitsee Ahlaisten arvokas maisema-alue.

4.3 Maa- ja kallioperä

Suunnittelualueen kallioperä on granodioriittia, tonaliittia ja kvartsidioriittia. Myös kiilleliusketta ja kiilleigneissia esiintyy lähialueilla.

Suunnittelualueen maaperä on tasolla +9...+11 m. Suunnittelualueen maaperä on moreenia. Rakeisuuden perusteella moreeni on hiekka- ja siltimoreenia.

4.4 Pohja- ja pintavedet

Suunnittelualue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Lähin pohjavesialue sijaitsee noin kolmen kilometrin etäisyydellä suunnittelualueesta sen koillispuolella. Tämä pohjavesialue on Lampin 1. luokan pohjavesialue (0260907).

Suunnittelualue kuuluu Selkämeren rannikkoalueen vesistöalueeseen. Suunnittelualueen etäisyys mereen on noin 3 kilometriä. Laajennusalueen eteläosassa on oja, jota pitkin vedet kulkeutuvat Kuivattujärveen. Kuivattujärvestä vedet kulkeutuvat joko Vesijärven kautta Strömsuntinojaan tai suoraan Strömsuntinojaan. Strömsuntinoja on teollisuus-

alueen purkuoja, jota pitkin vedet virtaavat merialueelle Skuutholmanlahteen. Strömsuntinjaa kuormittavat myös muut alueen teollisuusjätteen kaatopaikat (Ekokem-Palvelu Oy, Fortum Power and Heat, PVO-Lämpövoima Oy ja Kemira Pigments Oy).

4.5 Luonto ja maisema

Suunnittelualue sijoittuu eteläborealiselle vyöhykkeelle ja tarkemmin vuokkovyöhykkeen ja Etelä-Pohjanmaan rannikkoalueen väliselle vaihteluvyöhykkeelle. Suunnittelualueen puusto on nuorta kasvatusmetsämännikköä, josta valtaosa on avohakattu.

Suunnittelualue on metsätalouskäytössä olevaa metsämaismaa, joka rajautuu käytössä olevaan jätteenkäsittelyalueeseen. Maisemallisessa maakuntajaossa alue kuuluu Lounaismaahan. Suunnittelualue sijoittuu Satakunnan rannikkoseudun ja Ala-Satakunnan viljelyseudun rajalle.

4.6 Kulttuuriperintö

Alueella ei ole tiedossa olevia kulttuuriperinnöllisesti merkittäviä kohteita. Etäisyyttä lähimpään tunnettuun muinaisjäänökseen on noin 800 metriä. Kohde on Korpilakson pronssikautinen hautapaikka, joka sijaitsee suunnittelualueen pohjoispuolella.

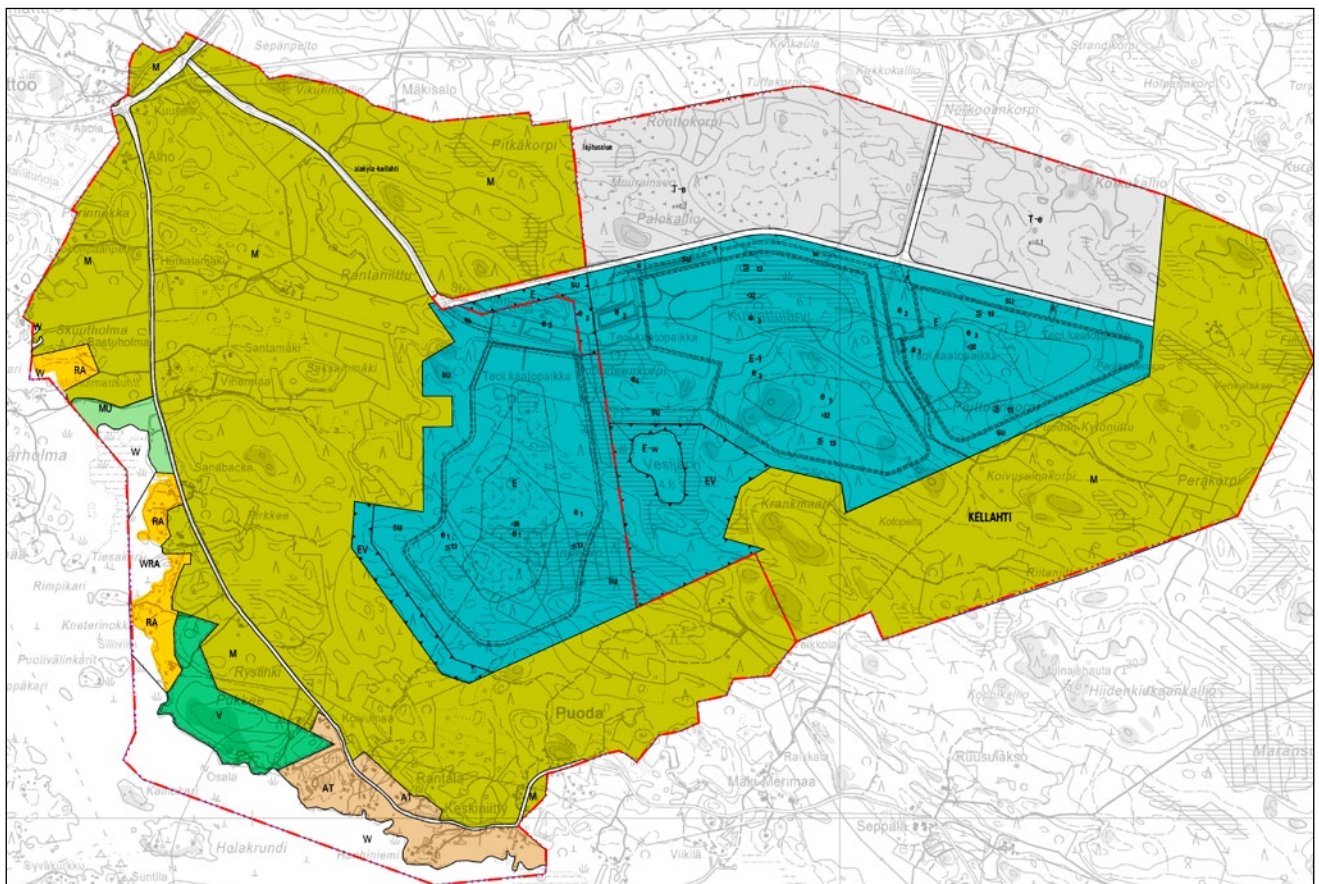
4.7 Liikenne ja melu

Pohjoisella satamatiellä (maantie 272) keskivuorokausiliikenne Ämttööstä valtatielle 8 on noin 800 ajoneuvoa. Raskaan liikenteen osuus on 120 ajoneuvoa. Suunnittelualueelle kohdentuva liikenne muodostuu alueelle tulevista kuormista, noin 6 kpl/arkipäivä sekä alueen henkilökunnan työmatkoista.

Melua aiheutuu liikenteestä sekä läjitysalueilla käytettävistä työkoneista.

4.8 Ilmanlaatu

Peittoonkorven läheisyydessä ei ole merkittäviä ilmapäästöjä aiheuttavia laitoksia eikä energiantuotantolaitoksia. Pieniä ilmapäästöjä aiheutuu alueen läjitysalueiden työkoneista ja liikenteestä. Porissa ilmanlaatua seurataan yhteistarkkailuna, mittauksista vastaa Porin kaupunki yhteistyössä alueen suurteollisuuden kanssa.



■ Kuva 4.2 Ote yleiskaavasta.

5. ARVIOITAVAT YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET

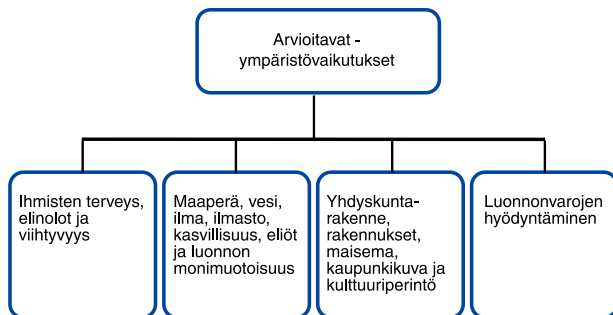
5.1 Arviointitehtävä

Tehtävänä on arvioida Stena Metallin Peittoonkorven jätehuoltoalueen laajennuksesta aiheutuvat ympäristövaikutukset YVA-lain ja -asetuksen edellyttämällä tavalla ja tarkkuudella. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä mm.:

- Rajataan tarkasteltavan hankkeen toteutusvaihtoehdot
- Kuvataan hankkeen keskeiset ominaisuudet ja tekniset ratkaisut
- Kuvataan vaikutusalueen ympäristön nykytila ja ominaispiirteet
- Arvioidaan odotettavissa olevat ympäristövaikutukset
- Selvitetään haitallisten vaikutusten lieventämismahdollisuudet
- Selvitetään hankkeen toteuttamiskelpoisuus
- Esitetään ehdotus hankkeen vaikutusten seurantaohjelmaksi
- Järjestetään osallistuminen sekä kuullaan asukkaita ja muita hankkeen vaikutuspiirissä olevia tahoja

5.2 Arvioitavat ympäristövaikutukset

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä arvioidaan hankkeen vaikutukset YVA-lain ja -asetuksen edellyttämässä laajuudessa. Arvioitavaksi tulevat seuraavat kuvassa esitetyt vaikutukset sekä näiden keskinäiset vaikutussuhteet.



■ Kuva 5.1. Arvioitavat ympäristövaikutukset (lähde: laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain muuttamisesta, 2 §, 1.4.1999).

Edellä esitetyt päätason arvioitavat vaikutukset tarkennetaan jokaisessa YVA-menettelyssä hankekohtaisesti. Tässä hankkeessa arvioidaan mm.

- vaikutukset pinta- ja pohjavesiin sekä maaperään
- ihmisiin kohdistuvat vaikutukset ja riskit
- maankäytölliset vaikutukset
- maisemalliset vaikutukset
- vaikutukset kasvillisuuteen ja eläimistöön

5.3 Ehdotus vaikutusalueen rajaukseksi

Laajennusalueen välittömiä vaikutuksia tutkitaan Peittoonkorven ympäristössä ja Strömsuntinon varrella aina Skuutholmanlahteen asti (Kuva 5.2). Laajennus jatkaa kuljetusliikennettä Pohjoisella satamatiellä pääosin Tahkoluodosta Peittoonkorpeen.

5.4 Olemassa olevat ja suunnitellut selvitykset

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä hyödynnetään olemassa oleviin selvityksiin ja suunnitelmiin kerättyä tietoa suunnittelualueesta, sen ympäristöstä sekä hankkeen teknisistä toteutusvaihtoehdoista ja niiden vaikutuksista. Tällaisia selvityksiä ovat mm.:

- alueelle tehdyt ympäristövaikutusten arvioinnit ja ympäristölupa-asiakirjat
- alueen suunnitelmat ja muut hankkeesta laaditut selvitykset
- tiedot luonnonsuojelualueista ja -kohteista sekä pohjavesialueista
- alueelta ja ympäristöstä tehdyt ympäristöselvitykset, luontokartoitukset ja maisemaselvitykset
- alueen maankäyttösuunnitelmat, seutu- ja maakuntakaava sekä yleiskaava ja niiden yhteydessä tehdyt selvitykset
- Tiehallinnon ja Porin kaupungin liikennelaskennat
- aiemmat ympäristöluvat ja seurantatulokset

Lisäksi arvioinnin aikana tehdään täydentäviä lisäselvityksiä, jotka esitetään vaikutusryhmittäin seuraavassa.

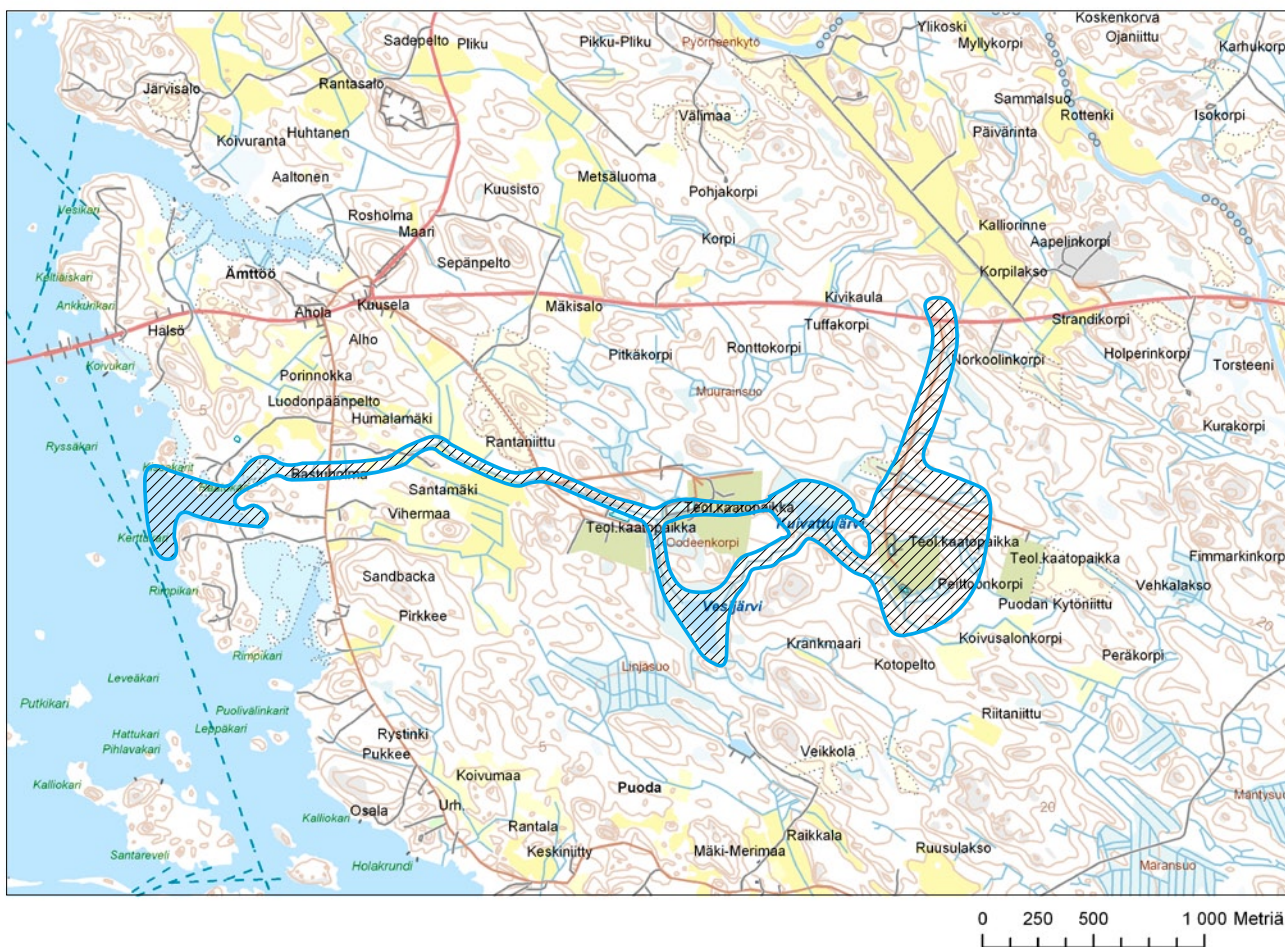
5.4.1 Vaikutukset ihmisen terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen

Ihmisen terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen liittyvinä tekijöinä ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkastellaan mm. hankkeen päästöjen vaikutuksia veden laatuun. Lisäksi arvioidaan liikenteen, pölyämisen ja melun vaikutuksia sekä toimintoihin liittyviä riskejä.

5.4.2 Liikenne

Ympäristövaikutusten arviointiselostukseen kootaan tiedot hankkeen vaikutuspiirissä olevien teiden nykyisistä liikennemääristä ja liikenteen aiheuttamasta melusta Tiehallinnolta ja kaupungilta.

Arvioinnissa selvitetään hankkeeseen sisältyvien toimintojen aiheuttamat liikennemäärät ja liikenteen rakenne. Toiminnasta aiheutuvan liikenteen vaikutusta arvioidaan suhteessa teiden nykyiseen ja ennustettuun liikenteeseen. Ajoneuvoliikenteen lisäksi tarkastellaan vaikutuksia kevyeen liikenteeseen sekä liikenneturvallisuuteen.



■ Kuva 5.2 Ehdotus vaikutusalueen rajaukseksi.

5.4.3 Melu

Toiminnan tärkeimmät melulähteet ovat liikenne ja työkoneiden toiminta alueella. Hankkeen aiheuttamia meluvaikutuksia arvioidaan vastaavasta toiminnasta käytettävissä olevien melumitta- ja melumallinnustietojen perusteella.

5.4.4 Pölyäminen

Toiminnasta aiheutuu ilmaan hieman pölyämistä liikenteestä sekä jätteen käsittelystä alueella. Pölyleijuman määrään vaikuttavat useat tekijät kuten tuotavan aineksen kosteus, säättilä, ilman suhteellinen kosteus, alueen tuuliolot ja vuodenaika. Ympäristövaikutusten arviointiselostukseen kootaan tiedot Porin alueen ilmanlaadusta sekä arvioidaan hankkeen aiheuttamat ilmapäästöt.

5.4.5 Luonto

Jätehuoltoalueen laajennus muuttaa suunnittelualueen luonnonoloja. Ympäristövaikutusten arviointiselostukseen kootaan olemassa oleva tieto alueen luonnosta. Alueen luonnon nykytila selvitetään maastokäynnillä.

5.4.6 Pohjavedet ja pintavedet

Selostuksessa esitetään olemassa olevan kartta- ym. aineiston perusteella

Kellahden alueen pohjaveden pinnan tasot, pintaveden virtaussuunnat ja vedenlaatu. Vaikutusten arviointi perustuu olemassa oleviin selvityksiin sekä hankesuunnitelmiin. Kuvataan vesistöjen nykytilaa ja arvioidaan hankkeesta aiheutuvan vesistökuormituksen vaikutuksia vedenlaatuun, kalastoon ja muuhun vesieliöistöön sekä mahdolliseen virkistyskäyttöön.

5.4.7 Vaikutukset maankäyttöön ja maisemaan

Arvioidaan hankkeen soveltuvuus ja liittyminen olemassa oleviin sekä valmisteilla oleviin kaavoihin ja niissä kuvattuun maankäyttöön.

Vaikutuksia maisemaan arvioidaan alueen nykytilaa ja laajennuksen käyttöönoton aiheuttamia muutoksia vertaamalla.

5.4.8 Vaikutukset luonnonvarojen hyödyntämiseen

Metallien kierrätystoiminta säästää raaka-aineita ja energiaa. Kierrätettävällä aineksella korvataan suoraan malmista jalostettua metallia.

Arviointiselostukseen esitetään miten metallinkierrätystoiminta säästää uusiutumattomia luonnonvaroja ja miten kierrätysmetallien valmistus säästää energiaa maasta kaivettuun ja rikastettuun metalliin verrattuna.

5.4.9 Arvio ympäristöriskeistä

Kaatopaikan laajennusosasta laaditaan riskinarviointi. Arvioinnin tavoitteena on tunnistaa ja arvioida sijoittamisen mahdolliset terveys- ja ympäristöhaitat.

Riskinarvioinnissa käytetään RBCA-laskentamallia (Risk-Based Corrective Action Tool Kit for Chemical Releases). RBCA on analyttinen laskentamalli, jonka avulla voidaan arvioida ja ennustaa kemikaalien liikkumista ja käyttäytymistä ympäristössä sekä arvioida kvantitatiivisesti kemikaalien ihmisille aiheuttamaa riskiä. Arvioinnissa käytetään lähtötietoina sijoitettavista materiaaleista tehtyjä kaatopaikkakelpoisuustestauksia.

5.4.10 Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset

Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käsitellään terveyteen kohdistuvia vaikutuksia sekä elinoloihin ja viihtyvyyteen kohdistuvia vaikutuksia.

Hanke ei saa aiheuttaa haitallisia terveysvaikutuksia. Hankkeesta tehtävä riskinarviointi tuottaa tulokset mitä kautta ja minkä suuruista terveysriskiä voi hankkeesta aiheutua.

Useat ympäristövaikutukset vaikuttavat joko välittömästi tai välillisesti paikallisten asukkaiden elinoloihin ja viihtyvyyteen. Taustatietoina arvioinnissa hyödynnetään:

- paikallisten asukkaiden ja viranomaisten näkemyksiä
- alueella aiemmin mm. ympäristövaikutusten arvioinnin ja maankäytön suunnittelun yhteydessä tehtyjä vaikutusselvityksiä
- vastaavantyyppisten hankkeiden ympäristövaikutusten arviointeja
- arviointiohjelmasta saatuja lausuntoja ja mielipiteitä

5.5 Epävarmuustekijät ja oletukset

Arvioinnissa käsitellään jo olemassa olevaa ja tunnettua toimintaa, joka kuitenkin nykyisen alueen täyttyessä on laajennettava. Laajennusalueen suunnitteluun ja ympäristövaikutusten arviointiin vaikuttaa kaikki se epävarmuus, mikä sisältyy käytettävissä oleviin tietoihin. Koska samaa toimintaa on kohteessa harjoitettu jo pitkään ja sen vaikutukset tunnetaan seurannan perusteella varsin hyvin, voidaan epävarmuuksista esittää arvio.

5.6 Haitallisten vaikutusten vähentämiskeinot

Hankkeen suunnittelun lähtökohtana on parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) soveltaminen. Hankkeen suunnittelussa huomioidaan mahdollisten ympäristöhaittojen minimoiminen. Arvioinnin aikana selvitetään ja tarkennetaan näitä mahdollisuuksia. Haitallisten vaikutusten estämis- ja vähentämistoimia kuvataan arviointiselostuksessa.

5.7 Vaikutusten seuranta

Toiminnan tarkkailu ja vaikutusten seuranta voidaan yleisesti jakaa seuraaviin:

Käyttötarkkailu

Käyttötarkkailu on normaalia kohteessa tehtävää toiminnan tarkkailua ja valvontaa. Sillä pyritään osaltaan minimoimaan haittoja ja riskitilanteita.

Päästötarkkailu

Päästötarkkailu voi perustua itsetarkkailuun eli toiminnanharjoittajan suorittamiin toimiin viranomaisen hyväksymän tarkkailusuunnitelman mukaisesti. Käytännössä laajemmat päästö- ja melututkimukset (näytteenotto, analysointi, tulosten laskenta, raportointi) teetetään ulkopuolisella asiantuntijalla.

Vaikutusten tarkkailu

Suomessa vaikutustarkkailua suoritetaan pääsääntöisesti toiminnanharjoittajien ja muiden yhteisöjen tekemänä velvoitetarkkailuna ja viranomaistarkkailuna. Usein kyseessä on yhteistarkkailu.

Arviointiselostukseen tullaan laatimaan ehdotus vaikutusten seurantaohjelmaksi, joka tarkennetaan lupahakemusvaiheessa ja täsmentyy ympäristöluvan ehtojen mukaisesti.

6. HANKKEEN EDELLYTTÄMÄT SUUNNITELMAT JA LUVAT

6.1 Ympäristövaikutusten arviointi

Hankkeen ympäristövaikutukset arvioidaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA) annetun lain ja -asetuksen mukaisessa laajuudessa.

YVA-asetuksen 6 §:n hankeluettelon mukaan kaatopaikkojen ympäristövaikutukset tulee arvioida YVA-lain mukaisessa menettelyssä, kun kaatopaikka on mitoitettu vähintään 5 000 tonnin vuotuiselle ongelmajättemäärälle tai kaatopaikka on mitoitettu vähintään 50 000 tonnin vuotuiselle tavanomaisen jätteen määrälle.

6.2 Kaavoitus

Hanke on voimassa olevan seutukaavan ja yleiskaavan mukainen.

6.3 Toimenpideluvat

Mikäli toimenpiteet perustuvat oikeusvaikutteiseen kaavaan, ei toimenpidelupia tarvita. Kaavoittamattomilla alueilla toimenpidelupien tarpeellisuuden harkitsee rakennusvalvontaviranomainen.

6.4 Ympäristölupa

Hanke edellyttää ympäristölupaa. Edellytyksenä ympäristöluvan myöntämiselle on muun muassa, ettei hankkeesta aiheudu yksinään eikä muiden toimintojen kanssa terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista eikä maaperän tai pohjaveden pilaantumista. Toimintaa ei voi myöskään sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Sijoittamisessa on otettava huomioon oikeusvaikutteisessa kaavassa osoitettu käyttötarkoitus ja aluetta koskevat kaavamääräykset.

YVA-menettelyn päättymisen jälkeen YVA-selostus ja yhteysviranomaisen lausunto siitä liitetään laadittavaan ympäristölupahakemukseen.

6.5 Suunnitelmat

Hankkeesta laaditaan yleissuunnitelma alueen täytön ja käytön ohjaamista sekä ympäristöluvan hakemista varten.

7. ARVIOINTIMENETTELYN JA OSALLISTUMISEN JÄRJESTÄMINEN

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn voivat osallistua kaikki ne kansalaiset, joiden oloihin ja etuihin kuten asumiseen, työntekoon, liikkumiseen, vapaa-ajanviettoon tai muihin elinoloihin toteutettava hanke saattaa vaikuttaa sekä myös yhteisöt joiden toimialaa hankkeen vaikutukset saattavat koskea.

Asukkaat ja yhteisöt voivat lainsäädännön mukaan:

- esittää kannanottonsa hankkeen vaikutusten selvitystarpeista silloin, kun hankkeen arviointiohjelman vireilläolosta ilmoitetaan
- esittää kannanottonsa arviointiselostuksen sisällöstä kuten tehtyjen selvitysten riittävydestä arviointiselostuksen tiedottamisen yhteydessä

Ihmisten tavoitteet ja mielipiteet ovat hankkeen suunnittelussa ja päätöksenteossa tärkeitä, ja arviointimenettelyssä tavoitteena on näiden mielipiteiden huomioonottaminen. Keskenään ristiriitaiset tavoitteet voidaan siten suunnittelussa nostaa esille niin että kaikki näkemykset voidaan päätöksenteossa ottaa huomioon.

YVA-suunnitteluryhmä

Hankkeesta vastaava on koonnut suunnitteluryhmän ympäristövaikutusten arviointimenettelyn toteuttamiseksi. Suunnitteluryhmä vastaa arvioinnin käytännön toteutuksesta, kuten lähtötietojen kokoamisesta, dokumenteista ja tiedottamisesta. Suunnitteluryhmä käy myös tarpeelliset neuvottelut eri viranomaistahojen ja intressiryhmien kanssa. Suunnitteluryhmän työhön osallistuvat:

- Stena Metall Oy
- Ramboll Finland Oy

YVA-seurantaryhmä

Seurantaryhmään kootaan keskeisiä intressitahoja ja ryhmän tehtävänä on ohjata arviointimenettelyn kulkua sen kaikissa vaiheissa. Seurantaryhmään kutsutaan edustajat ainakin seuraavilta tahoilta:

- Porin kaupunki, tekninen toimi, kaavoitus ja ympäristönsuojelu
- Paikallisten asukkaiden ja alueen käyttäjien edustajat
- Ramboll Finland Oy

Seurantaryhmän kokouksiin kutsutaan asiantuntijana myös yhteysviranomaisena toimiva Lounais-Suomen ympäristökeskus.

YVA-yleisötilaisuudet

Yleisötilaisuuksien tavoitteena on saada kartoitettua konkreettisia vaikutuksia, joita paikalliset asukkaat haluavat arvioinnissa ja päätöksenteossa otettavaksi huomioon. Yleisötilaisuuksia arvioinnin etenemisestä järjestetään seuraavalla tavalla:

- arviointiohjelman käsittelyvaiheessa
- arviointiselostuksen käsittelyvaiheessa

Tiedottaminen pyritään järjestämään siten, että mahdollisimman paljon ihmisiä tulisi paikalle. Tilaisuudessa asukkaat saavat informaatiota laajennushankkeesta, käynnistyvästä arvioinnista sekä voivat tuoda esille näkemyksiään arvioinnista ja laajennushankkeesta.

YVA-tiedottaminen

Stena Metall Oy käynnistää YVA-menettelyn toimittamalla arviointiohjelman yhteysviranomaiselle. Yhteysviranomaisen kuuluttaa arviointiohjelman julkisesti nähtäville. Kansalaisilla on mahdollisuus esittää siitä mielipiteensä.

Myös Stena Metall Oy tiedottaa arvioinnin etenemisestä ja arviointidokumenteista. Tiedotuskanavana käytetään lehdistötiedotteita ja Stena Metall Oy:n internetsivuja. YVA-menettelyn aikana seurataan lehtikirjoittelua. Arvioinnin aikana järjestetään yhdessä yhteysviranomaisen kanssa kaksi yleisötilaisuutta, jossa esitellään hanketta ja arviointia. Näissä asukkailla ja osallisilla on mahdollisuus kysyä ja saada tietoa hankkeesta ja sen vaikutuksista.

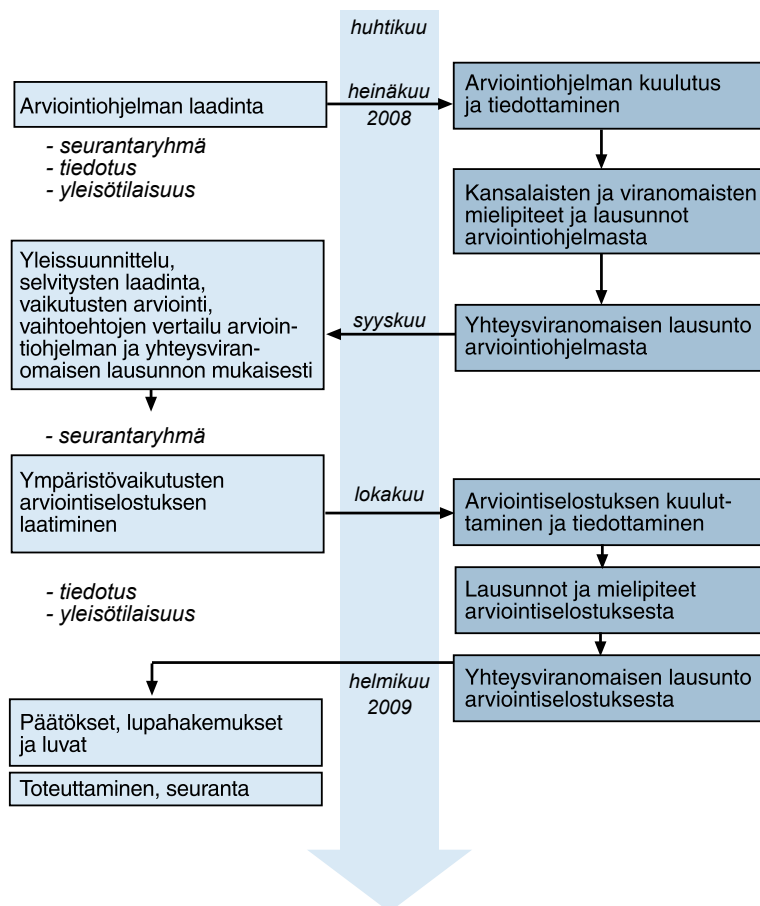
Arviointiselostus laaditaan arviointiohjelman ja siitä saadun yhteysviranomaisen lausunnon mukaisesti. Yhteysviranomaisen kuuluttaa selostuksen nähtävillä olosta ja pyytää siitä lausuntoja ja mielipiteitä.

Ympäristövaikutusten arviointi päättyy, kun yhteysviranomaisen antaa lausuntonsa arviointiselostuksesta. Arviointiselostus ja siitä annetut yhteysviranomaisen lausunto liitetään hankkeen edellyttämiin lupahakemuksiin.

8. ARVIO YVA-MENETTELYN AIKATAULUSTA

Arviointiohjelma kuulutetaan ja asetetaan nähtäville heinäkuussa 2008. YVA-selostus valmistuu syksyllä 2008 ja näin vaikutusten arviointimenettely on tarkoitus saattaa päätökseen vuoden 2009 alussa.

Hankkeesta vastaavan tehtävät: Ajankohta Yhteysviranomaisen tehtävät:



■ Kuva 8.1 YVA:n aikataulu tässä hankkeessa.

9. LÄHTEITÄ

Alakylä-Kellahden yleiskaava.

Geologian tutkimuskeskuksen www-sivut. Kallioperäkartat <http://geokartta.gtk.fi/>

Ekholm, Matti. Suomen vesistöalueet. Vesi- ja ympäristöhallitus 1993.

Kaavoituskatsaus 2008-2010. Porin kaupunki, KH 17.12.2007.

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (468/1994), laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain muuttamisesta (267/1999) ja asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (268/1999).

Lehtinen, M., Nurmi, P. ja Rämö, T. (toim.) 1998. Suomen kallioperä: 3000 vuosimiljoonaa. Helsinki, Suomen Geologinen Seura ry., 375 s.

Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999) sekä -asetus (895/1999).

Peittoon osayleiskaavan muutos ja laajennus. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma 7.4.2008.

Tiehallinnon tierekisteri. Poiminta maantien 272 liikennemääristä 14.4.2008.

Satakunnan seutukaava 5. Vahvistettu Ympäristöministeriössä 11.1.1999.

Ympäristöhallinnon Hertta-tietokanta. Pohjavesialuerajaukset, suojelualueet.

Ympäristölupapäätös 0201Y1883-121. Peittoonkorven kaatopaikka. 19.6.2003.

Valtioneuvoston päätös kaatopaikoista (861/1997).

YHTEYSTIEDOT

Tietoja hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnista on saatavissa seuraavilta tahoilta:

Hankkeesta vastaava	Stena Metalli Oy Äyritie 8 C 01510 Vantaa faksi (09) 827 5461 <i>Yhteyshenkilö</i> Marko Walavaara puh. 010 802 323 marko.walavaara@stenametalli.fi
Yhteysviranomainen	Lounais-Suomen ympäristökeskus PL 47 (Itsenäisyydenaukio 2) 20801 Turku faksi 020 490 3509 <i>Yhteyshenkilö</i> Seija Savo puh. 040 769 9066 seija.savo@ymparisto.fi
YVA-konsultti	Ramboll Finland Oy Terveystie 2 15870 Hollola faksi 020 755 7801 <i>Yhteyshenkilö</i> Antti Lepola puh. 040 588 7557 antti.lepola@ramboll.fi

HANKKEESTA VASTAAVA
Stena Metalli Oy



YHTEYSVIRANOMAINEN
Lounais-Suomen ympäristökeskus



YVA-KONSULTTI
Ramboll Finland Oy

